

Είναι εύλογη η αγωνία των ανθρώπων. Ειδικά όταν τα θέματα που αφορούν τις τεχνοεπιστήμες περνάνε από τις παρυφές της δημοσιότητας στο επίκεντρό της. Έστω και για λίγο, οι περισσότεροι από εμάς δικαίως ανησυχούν. Αναφερόμαστε στην εισβολή του Chat gpt ή gpt, ή όπως το λένε τέλος πάντων, στην καθημερινότητά μας, στην τάση πολλών από εμάς να το δοκιμάζουμε ρωτώντας το ασυναρτησίες και τέλος σε όλα αυτά τα semi-επιστημονικά άρθρα που ξεκίνησαν να υποστηρίζουν πως το chat gpt ήρθε για να μας κλέψει τις δουλειές. Περιμένετε να σας καθησυχάσουμε; Δεν θα γίνει! Θα υποστηρίξουμε, εν συντομία, πως τα πράγματα είναι σοβαρά, αλλά δυστυχώς οι μηχανές δεν έχουν έρθει για να μας κλέψουν τις δουλειές: θα συνεχίσουμε να δουλεύουμε. Εμείς οι προγραμματιστές, οι ταμίες, οι πωλητές λιανικής και χονδρικής, εμείς θα δουλεύουμε. Απλώς λίγο-πολύ περισσότερο και λίγο-πολύ με λιγότερα λεφτά.

Δεν θα σας κουράσουμε με θεωρία. Το έχουμε κάνει ξανά και δεν δούλεψε. Θα σας καλέσουμε όμως να κατεβάσετε και να δείτε το τρίτο επεισόδιο της τέταρτης σεζόν του The office (2007). Τότε που στο μακρινό Σκράντον, κοντά στην Νέα Υόρκη, ο νεαρός φιλόδοξος διευθυντής της εταιρείας πώλησης χαρτιών Ντάντερ Μίφλιν, αποφασίζει να φτιάξει έναν εταιρικό ιστότοπο με δυνατότητα πωλήσεων. Η ανακοίνωση του γεγονότος προκαλεί τριγμούς και οι πρώτοι που νιώθουν απειλή είναι οι πιο πιστοί στην εργασία εργαζόμενοι. Πιο συγκεκριμένα ο Ντουάιτ, από τη θέση του assistant to the regional manager, ξεκινάει έναν ασίγηστο αγώνα απέναντι στον ιστότοπο. Με τη βοήθεια των συναδέλφων του κατασκευάζει έναν πίνακα στον οποίο καταγράφει παράλληλα τις πωλήσεις που πετυχαίνει αυτός και τις πωλήσεις που γίνονται απ' τον ιστότοπο. Φυσικά το site τρέχει πιο γρήγορα και ο Ντουάιτ σύντομα φρικάρει με το γεγονός πως οι πελάτες του ξεκινάνε να παραγγέλλουν από εκεί. «Μα γιατί δεν θέλετε τις υπηρεσίες ενός εξαιρετικά εκπαιδευμένου πωλητή», αναρωτιέται φωναχτά. Και τι κάνει στη συνέχεια; Για να ανταγωνιστεί τον ρυθμό που δίνουν οι μηχανές, ο Ντουάιτ ανοίγει το κουτάκι με τις μυστικές γνώσεις του από την προϋπηρεσία του σε άλλες εταιρείες και τις ρίχνει κι αυτές στον αγώνα. Δεν θα κάνουμε άλλο spoil, να δείτε το επεισόδιο...

Αυτό που θέλουμε να πούμε όμως, είναι πως μέσα σε δύο τρεις σκηνές όλα τα προβλήματα που θα φέρει το chat gpt - όχι αυτό δηλαδή, αλλά η σε βάθος εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης στις υπηρεσίες και στον κλάδο της πληροφορικής - είναι η αλλαγή στάτους κάποιων εργασιών και η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας. Είναι αυτό ακριβώς που υποστηρίζει ο Τζώρτζ Καφέτζις στο μικρό βιβλιαράκι που εκδώσαμε, με τίτλο Κρύσταλλοι και Αναλυτικές Μηχανές. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών συμβαίνει σε τομείς της παραγωγής όπου πρέπει να αυξηθεί το ποσοστό της υπεραξίας, δηλαδή ο βαθμός εκμετάλλευσης της εργασίας στον οποίο αντιστέκεται η - κρυφή στα αφεντικά - άρρητη γνώση των ειδικευμένων εργατών/τριών. Οι νέες τεχνολογίες εισάγονται για να υποβαθμίσουν την εργασία και να μας κατευθύνουν σε πόστα, στα οποία η εκμετάλλευσή μας είναι μεγαλύτερη. Όπως ακριβώς συνέβη με τον Ντουάιτ, που άφησε τα άτυπα καθήκοντά του ως άτυπος βοηθός του περιφερειακού διευθυντή, για να γίνει ο σούπερ πωλητής που μπορεί να κερδίσει ακόμα και τις μηχανές.

Εντάξει, θα κάνουμε λίγο spoil ακόμα, δεν πειράζει. Είναι σημαντικό να τονίσουμε σε αυτό το σημείο πως ο Ντουάιτ έχει χωρίσει και είναι μόνος του. Η μοναξιά και η απελπισία του τον ωθεί σε έναν όλο και πιο σκληρό ανταγωνισμό με τον ιστότοπο, προς τέρψιν του γενικού διευθυντή της εταιρείας. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών είναι πολύ εύκολη όταν οι εργάτες/τριες αντλούν την περηφάνια τους μέσα και μόνο μέσα από τη δουλειά τους, και το γεγονός ότι ο Ντουάιτ βρίσκεται σε δύσκολη φάση βοηθάει πολύ. Αυτή η αδυναμία του Ντουάιτ όμως, θα γίνει κατά κάποιο τρόπο η δύναμή του. Ενόσω ο Ντουάιτ έτρεχε παθιασμένος πίσω από τον ιστότοπο, η Παμ και ο Τζιμ του είχαν στήσει μια φάρσα: Για ώρες παρίσταναν πως μέσω του εταιρικού τσάτ το site μπορούσε να μιλάει στον Ντουάιτ και να του λέει πόσο καλύτερο είναι από αυτόν, πόσο τον νικάει στις πωλήσεις, πως ξέρει όλα τα μυστικά του κοκ. Κάποια στιγμή λοιπόν, όταν η Παμ αισθάνεται τη συναισθηματική αδυναμία και την βαθιά μοναξιά του Ντουάιτ, του γράφει μιλώντας ως Το site: YOU BEAT ME, YOU ARE THE SUPERIOR BEING. Και εκείνη τη στιγμή ο Ντουάιτ σταματάει να τσακώνεται με τη μηχανή και χαμογελάει.

Μην ανησυχείτε λοιπόν, το AI και το Chat gpt είναι καταδικασμένα να κουβαλάνε την κατάρρα που κουβαλάνε όλες οι μηχανές από τη γέννησή τους. Μπορεί να μας εξωθούν σε πιο κακοπληρωμένες και πιο βαριές δουλειές, πάντοτε όμως θα έρχονται αντιμέτωπες με την πολυπλοκότητα, τα παρανοϊκά κίνητρα και τις τρελές χρήσεις του λόγου που επινοούν οι εργάτες/τριες για να μιλάνε μεταξύ τους. Αν το παραλείψαμε, ας το πούμε: δεν είμαστε αισιόδοξοι. Το να μη μας καταλαβαίνουν οι μηχανές, που ούτως ή άλλως συμβαίνει, είναι η μισή δουλειά η άλλη μισή είναι να μην τρέχουμε σαν τρελές/οί και να τις κυνηγάμε από πίσω. Να μην πίνουμε από το ιερό δισκοπότηρο της τεχνολογίας, αλλά να κάνουμε όπως ο Τζιμ και η Παμ. Τι κάνουν αυτοί; Δεν θα κάνουμε άλλο σπόιλ.

